

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Emil
Nazwisko: Preciszewski
Miejsce urodzenia: Kawec
Data urodzenia: 12-05-1927
Imię ojca: Jan
Imię matki: Józefa
Znany/a też jako: Emil Preciszewski
urodzony/a 12- 03-1927 Kawec
Imiona rodziców: Jan Józefa

Emil Preciszewski
urodzony/a 05- 04-1927 Kawec
Imiona rodziców: Jan Józefa

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta operacyjne WUBP w Krakowie oraz PUBP w Myślenicach, Bochni i Limanowej z roku 1946 dotyczące rozpracowania oddziału ROAK pod dowództwem Franciszka Mroza ps. "Bóbr" oraz ukrywających się byłych członków oddziału NSZ "Żandarmeria" Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa" i oddziału Józefa Miki ps. "Leszek". Akta zawierają plany działań operacyjnych i militarnych przeciwko oddziałowi "Leszka", doniesienia agentury oraz opis kombinacji operacyjnej z 1950 roku mającej na celu likwidację oddziału poprzez wprowadzenie do niego agenta UB. Emil Preciszewski ps. "Wyścig" po ogłoszeniu amnestii i apelu "Salwy" ujawnił się 06.03.1947 jako b. żołnierz AK, a następnie od 1946 roku oddziału "Salwy". Zatrzymany przypadkowo przez UB 17.03.1947 w Krakowie w zastawionym w mieszkaniu swojego kolegi kotle. Uciekł z transportu UB w Mszanie Dolnej 01.06.1947 i od tego momentu zaczął się ukrywać. We wrześniu 1947 przystąpił do oddziału tworzonego przez Józefa Mikę ps. "Leszek". Emil Preciszewski był autorem listu do szefa PUBP w Myślenicach, opisującego panujący terror polityczny, bezprawie oraz represje UB i prokuratury wobec ujawnionych żołnierzy podziemia.

Akta o sygn. IPN Kr 07/2813 t. 1-11 (3028/III-gr.).

Materiały operacyjne PUBP w Bochni, w tym Sprawa Agenturalnego Opracowania krypt. "Pogrom" prowadzone w latach 1945-1949 na członków i współpracowników oddziału partyzanckiego "Żandarmeria" pod dowództwem Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa". Akta zawierają doniesienia agenturalne, wykazy ujawnionych członków oddziału, protokoły przesłuchań i plany pracy PUBP w Bochni w zakresie zwalczania "Żandarmerii". Emil Przciszewski ps. "Wyścig" występuje w aktach jako żołnierz oddziału "Salwy" ujawniony 06.03.1947.

Akta o sygn. IPN Kr 075/70 (102/OB).

Połączone materiały operacyjne Wydziału III WUBP w Krakowie, PUBP w Myślenicach oraz PUBP Bochnia i Limanowa z lat 1946-1956 dotyczące rozpracowania, likwidacji, a następnie kontroli operacyjnej członków i współpracowników oddziału pod dowództwem Józefa Miki ps. "Wrzos", "Leszek". PUBP w Myślenicach 20.12.1947 założył Sprawę Agenturalnego Opracowania krypt. "Leszczyna" nr rej 42. Równoległe PUBP w Bochni prowadził sprawę o krypt. "Piorun". Wobec braku rezultatów operacyjnych WUBP w Krakowie przy pomocy MBP od sierpnia 1950 prowadził sprawę o krypt. "Leszczyna". Po likwidacji oddziału "Leszka" WUBP w Krakowie prowadził do 1956 roku sprawę o krypt. "Pajace" mającą na celu rozpracowanie współpracowników oddziału Miki. Akta zawierają plany rozpracowania i likwidacji oddziału, doniesienia agentury, sprawozdania z realizacji, wykazy współpracowników oddziału Józefa Miki. Emil Przciszewski występuje w materiałach jako członek oddziału ps. "Wyścig", zabity podczas akcji likwidacyjnej UB w Winiarach 10.10.1950.

Akta o sygn. IPN Kr 075/46, t. 1-10 (69/OB).

Emil Przciszewski występuje w materiałach operacyjnych KPMO w Myślenicach z lat 1945-1950. Akta zawierają informacje o działalności oddziału J. Miki, doniesienia agenturalne, meldunki operacyjne i opisy poszczególnych akcji.

Akta o sygn. IPN Kr 158/657.

Akta śledztwa oraz rozpracowania PUBP w Limanowej i WUBP w Krakowie prowadzonego wobec grupy współpracowników oddziału Józefa Miki ps. "Leszek" z terenu powiatu Limanowa, prowadzonego w latach 1947-1955. Emil Przciszewski występuje w materiałach jako członek oddziału "Leszka". Po realizacji procesowej materiały śledztwa PUBP w Limanowej złożono 07.07.1949 w archiwum WUBP w Krakowie pod sygn. 4549/I. Następnie połączono w 1968 roku z aktami operacyjnymi pod sygn. 1427/III.

Akta o sygn. IPN Kr 07/1324, t. 1-2 (1427/III-gr.).

Sprawa prowadzona przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Krakowie przeciwko Emilowi Przciszewskiemu i Józefowi Miki z art. 4 par. 1 MKK wszczęta po jednej z akcji oddziału z 1948 roku. Postępowanie zakończono w styczniu 1949 wobec nie ujęcia członków oddziału "Leszka".

Akta o sygn. IPN Kr 111/1890 (PR.II 79/49).

Charakterystyka nr 19, dot. organizacji Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa", opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w latach 1975-1976. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Emila Przeciszewskiego, który od marca 1946 roku był żołnierzem organizacji niepodległościowej "Salwy", ujawnił się na rozkaz dowódcy 6 marca 1947. Jan Dubaniowski ps. "Salwa", zaczął tworzyć lokalną strukturę Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ) po nawiązaniu kontaktu z byłym dowódcą placówki AK w Lubomierzu Józefem Trutym ps. "Lis". Dubaniowski objął nad nią dowództwo 22.06.1945 roku. Określił wówczas trzy cele swojej organizacji: udaremnienie jakiegokolwiek działalności komunistycznej, przygotowanie terenu pod względem wojskowym na wypadek zbrojnego wystąpienia oraz udaremnienie pospolitego bandytyzmu. W dniu 11.11.1945 roku "Salwa" zarządził utworzenie nowego oddziału partyzanckiego, mającego na stałe kwaterować w lesie. W ten sposób powstał oddział partyzancki NSZ, używający nazwy "Żandarmeria". Zostały z niej wydzielone dwa pododdziały: "grupa północna", dowodzona początkowo przez Stanisława Dyląga ps. "Ślusarczyk", a po jego śmierci przez Eugeniusza Gałata ps. "Wiktor" oraz "grupa południowa", dowodzona początkowo przez Józefa Trutego ps. "Lis", a po jego śmierci przez ppor. Józefa Mikę ps. "Wrzos", który jednocześnie objął funkcję zastępcy "Salwy". Organizacja była niezwykle aktywna. Wg szacunków UB przez cały okres jej istnienia należało do niej 110 żołnierzy. Posiadała - zwłaszcza w początkowym okresie - całą sieć współpracowników, informatorów, łączników. Żołnierze "Salwy" dokonali 138 akcji zbrojnych. W marcu 1946 roku na "Żandarmerię" było założone rozpracowanie agenturalne krypt. "Groźny", wykorzystano do niego kilkunastu informatorów, jednak bez oczekiwanych rezultatów. W związku z tym komuniści skoncentrowali się na połączonych akcjach UB, MO oraz KBW przeciwko organizacji "Salwy". W marcu 1947 Jan Dubaniowski ujawnił się wraz z kilkudziesięcioma żołnierzami swojej organizacji, a do pozostałych wydał odezwę, wzywającą ich do ujawnienia. Mimo to UB wkrótce zaczął represje. W tej sytuacji Dubaniowski w sierpniu 1947 ponownie utworzył oddział zbrojny, którego został dowódcą. "Salwa" zginął w potyczce z UB w Rudzie Kameralnej 27.09.1947 przy próbie przeniesienia oddziału na teren Beskidu Sądeckiego.

Akta o sygn. IPN Kr 074/19 (19/X).

Charakterystyka nr 20 sporządzona w 1975 roku w Wydziale "C" KWMO w Krakowie dotycząca oddziału pod dowództwem Józefa Miki ps."Wrzos". Po ujawnieniu się w ramach amnestii 1947 we wrześniu tego roku Józef Mika ponownie przechodzi do konspiracji tworząc kilkusobowy oddział działający na terenie pow. myślenickiego i bocheńskiego. Ukrywający się przed UB Emil Przeciszewski b. żołnierz "Salwy" dołączył do oddziału we wrześniu 1947. Oddział Miki przeprowadzał akcje na członków PPR, funkcjonariuszy MO oraz instytucje państwowe. Dzięki sieci współpracowników w terenie skutecznie wymykał się obławom ze strony UB. W 1950 roku WUBP w Krakowie przy użyciu agentów ps. "Karol" i "B-36" doprowadził do likwidacji oddziału. Agent UB o ps. "Karol", "7" jako rzekomy wysłannik Rządu RP w Londynie został wprowadzony do oddziału. W zasadzce 06.10.1950 ujęto Józefa Mikę, a w kolejnej 10.10.1950 Franciszka Mroza. Podczas ujęcia F. Mroza ukrywający się razem z nim Emil Przeciszewski został zastrzelony przez funkcjonariuszy UB.

Akta o sygn. IPN Kr 074/20 (20/X).